

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τεχνικό υπόμνημα

Δημοσιονομικός αντίκτυπος προτάσεων
πολιτικών κομμάτων

Ιούλιος 2026

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αμερικής 11 Αθήνα 106 72, Ελλάδα

www.hfisc.gr

T: +30 211 1039600

e-mail: hfisc@hfisc.gr

Σημείωμα Έκδοσης

Η εκπόνηση του παρόντος Τεχνικού Υπομνήματος υποστηρίχθηκε μέσω του έργου τεχνικής βοήθειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Technical Support Instrument (TSI) με τίτλο “[REFORM/2023/OP/0010: Strengthening the capacity of Independent Fiscal Institutions](#)”.

Η μεθοδολογική προσέγγιση που υιοθετείται στο παρόν Τεχνικό Υπόμνημα ως προς τον ορισμό, την αναγνώριση και την ποσοτικοποίηση των δημοσιονομικών επιπτώσεων των προτάσεων πολιτικής ευθυγραμμίζεται με τη μεθοδολογία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αναγνώριση και ποσοτικοποίηση των δημοσιονομικών μέτρων, όπως αυτή αποτυπώνεται στα σχετικά κείμενα αναφοράς της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων (DG ECFIN). Παράλληλα, λαμβάνει υπόψη τις βασικές αρχές και τις βέλτιστες πρακτικές που προτείνονται από διεθνείς οργανισμούς όπως ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ).¹

¹ OECD (2023), “Costing policy proposals: Guidelines for independent fiscal institutions (IFIs)”, *OECD Journal on Budgeting*, Vol. 23/1.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	5
Συνεργασία με τα Πολιτικά Κόμματα	6
Ποιος μπορεί να ζητήσει εκτίμηση κόστους;	7
Τεχνικές συναντήσεις.....	7
Τι μπορεί να υποβληθεί για κοστολόγηση;	8
Υποβολή αιτήσεων	9
Στρατηγικό σχέδιο (χρονοδιάγραμμα).....	9
Προστασία δεδομένων και εμπιστευτικότητα	10
Κατανομή του χρόνου επεξεργασίας προτάσεων	10
Τι δημοσιεύεται;	10
Συνεργασία με δημόσιες υπηρεσίες.....	10
Παρατηρήσεις για το εκλογικό έτος 2027	11
Μεθοδολογία	12
Ποιες επιπτώσεις θα μπορούσαν να εκτιμηθούν	12
Χρονικός ορίζοντας των εκτιμήσεων κόστους.....	13
Το βασικό σενάριο	13
Παράρτημα Α: Έντυπο Αίτησης Κοστολόγησης	14
Παράρτημα Β: Έντυπο Επιβεβαίωσης Αιτήματος Κοστολόγησης	16
Παράρτημα Γ: Υπόδειγμα Τελικής Κοστολόγησης	17
Παράρτημα Δ: Υπόδειγμα Αποδοχής Προτάσεων	18
Παράρτημα Ε: Υπόδειγμα Μνημονίου Συνεργασίας	19

Εισαγωγή

Η κοστολόγηση των προτάσεων πολιτικής παίζει καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση της δημοσιονομικής διαφάνειας και την υποστήριξη ενός τεκμηριωμένου δημόσιου διαλόγου. Με την παροχή ανεξάρτητων και μεθοδολογικά συνεπών ποσοτικοποιήσεων, δίνεται η δυνατότητα να αξιολογηθούν καλύτερα τα πολιτικά προγράμματα και να κατανοήσει το κοινό τις πιθανές δημοσιονομικές συνέπειες των διαφορετικών επιλογών. Αυτό συμβάλλει ουσιαστικά στην ποιότητα των δημοκρατικών αποφάσεων.

Η ανάθεση αυτής της ευθύνης στο Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (ΕΔΣ) αντικατοπτρίζει τη σημασία της θεσμικής ανεξαρτησίας και της τεχνικής εμπειρογνωμοσύνης του θεσμού, διασφαλίζοντας ότι η κοστολόγηση γίνεται με αμεροληψία και αξιοπιστία, σύμφωνα με τα εθνικά και ευρωπαϊκά πρότυπα.² Αυτό, με τη σειρά του, εγγυάται την ίση μεταχείριση των πολιτικών κομμάτων ενισχύοντας την εμπιστοσύνη του κοινού στην αξιοπιστία της διαδικασίας.

Ταυτόχρονα, η αποτελεσματικότητα αυτής της δημοσιονομικής διαδικασίας απαιτεί στενή συνεργασία με άλλους φορείς του δημόσιου τομέα που διαθέτουν τα απαραίτητα διοικητικά δεδομένα και τεχνικές γνώσεις. Η έγκαιρη και εποικοδομητική συνεργασία με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ), την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ), τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ), τις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης, όπως ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ) και άλλους αρμόδιους φορείς είναι κρίσιμη για την ακριβή εκτέλεση της κοστολόγησης.

Το παρόν τεχνικό κείμενο παρουσιάζει τις κατευθυντήριες γραμμές, ορίζει με σαφήνεια το πλαίσιο και τα όρια της διαδικασίας κοστολόγησης, θέτοντας παράλληλα τις διαδικαστικές προδιαγραφές για την υποβολή και αξιολόγηση προτάσεων. Περιγράφει την αναλυτική μεθοδολογία που εφαρμόζεται για την εκτίμηση των δημοσιονομικών επιπτώσεων και καθιερώνει βασικές αρχές για την εκτίμηση και δημοσίευση των αποτελεσμάτων. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η διαφάνεια, η μεθοδολογική συνέπεια, η ίση μεταχείριση όλων των πολιτικών κόμματος και ο σεβασμός στην ανεξαρτησία του ΕΔΣ.

Μέσω αυτού του πλαισίου, το ΕΔΣ επιδιώκει να στηρίξει έναν αξιόπιστο, διαφανή και καλά τεκμηριωμένο διάλογο για την κοστολόγηση πολιτικών προς το δημόσιο συμφέρον.

² Ν. 4270/2014, Άρθρο 2 παρ. 4 η) «Αξιολογεί και ποσοτικοποιεί τον δημοσιονομικό αντίκτυπο που αναμένεται να έχουν οι προτάσεις που περιλαμβάνονται στα προγράμματα των πολιτικών κομμάτων και των συνασπισμών κομμάτων, κατόπιν αιτήματός τους. Οι αξιολογήσεις και ποσοτικοποιήσεις εξετάζονται σύμφωνα με το υπόδειγμα, τη διαδικασία και τη μεθοδολογία που ορίζονται από το ίδιο. Η υποβολή του αιτήματος του πρώτου εδαφίου γίνεται κατόπιν απόφασης του αρμόδιου οργάνου του κάθε πολιτικού κόμματος.»

Συνεργασία με τα Πολιτικά Κόμματα

Οι αλληλεπιδράσεις του ΕΔΣ με τα πολιτικά κόμματα διεξάγονται με αυστηρά δομημένο, διαφανή και συνεπή τρόπο.³ Για την εξασφάλιση ομαλής και συντονισμένης διαχείρισης, το ΕΔΣ ορίζει ως υπεύθυνο Συντονιστή Κοστολόγησης τον Προϊστάμενο του Τμήματος Δημοσιονομικής Ανάλυσης. Μέσω του εν λόγω προσώπου πραγματοποιούνται όλες οι επικοινωνίες με τα πολιτικά κόμματα, καθώς και η διεκπεραίωση αιτημάτων συνδρομής προς άλλους δημόσιους φορείς, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Ο Συντονιστής Κοστολόγησης είναι υπεύθυνος για τη συγκέντρωση, την οργάνωση και τη διαχείριση των πληροφοριών που αφορούν τις προτάσεις πολιτικής των κομμάτων, επιβλέποντας τη διαδικασία από την πρώτη υποβολή μέχρι και την τελική δημοσίευση. Οι ενέργειες εντός του ΕΔΣ πραγματοποιούνται εμπρόθεσμα, με συνέπεια και σεβασμό στην ακεραιότητα και ποιότητα της διαδικασίας, κοινοποιούνται, δε, οι απολύτως απαραίτητες πληροφορίες, διαφυλάσσοντας την εμπιστευτικότητα και την ανεξαρτησία της κοστολόγησης.

Κάθε πολιτικό κόμμα ορίζει έναν εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο μετά από απόφαση του αρμόδιου οργάνου του, ο οποίος αποτελεί το αποκλειστικό σημείο επαφής με το ΕΔΣ. Ο συγκεκριμένος εκπρόσωπος αναλαμβάνει την υποβολή των προτάσεων και τη συνεργασία καθ' όλη τη διάρκεια της κοστολόγησης, παρέχοντας όποιες διευκρινίσεις ή συμπληρωματικά στοιχεία απαιτηθούν. Ο εκπρόσωπος δεν υποχρεούται να είναι βουλευτής, αλλά μπορεί να ανήκει στην ομάδα υποστήριξης ή στους συμβούλους του κόμματος.

Τα πολιτικά κόμματα δεσμεύονται ρητά να τηρούν τις διαδικασίες και τις αρχές που περιγράφονται στο παρόν κείμενο, καθώς και τις ειδικότερες προβλέψεις των παραρτημάτων του.

Το ΕΔΣ δημοσιεύει το παρόν Τεχνικό Υπόμνημα στον ιστότοπό του. Παραμένει διαθέσιμο για τυχόν σύντομες παρατηρήσεις σε επιμέρους σημεία του κειμένου στο πλαίσιο της γενικής του δομής και προσέγγισης.⁴ Παρατηρήσεις και σχόλια μπορούν να αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση electioncosting@hfisc.gr.⁵

Παρακάτω περιγράφεται η διαδικασία υποβολής αιτήσεων κοστολόγησης:

1. **Υποβολή Αίτησης:** Ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος του πολιτικού κόμματος υποβάλλει γραπτώς αίτηση κοστολόγησης στην ηλεκτρονική διεύθυνση electioncosting@hfisc.gr, χρησιμοποιώντας το γενικό πρότυπο αίτησης (Παράρτημα Α). Στην αίτηση περιλαμβάνονται όλες οι προτάσεις πολιτικής που επιθυμεί να υποβάλει το πολιτικό κόμμα.
2. **Επεξεργασία Αίτησης:** Οι αρμόδιοι αναλυτές του ΕΔΣ που διενεργούν την κοστολόγηση λαμβάνουν μόνο το μέρος της αίτησης που είναι αναγκαίο για την εκτέλεση της ανάλυσης.
3. **Επιβεβαίωση Αιτήματος και Παροχή Διευκρινίσεων:** Ο Συντονιστής απαντά εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, χρησιμοποιώντας το πρότυπο απάντησης του Παραρτή-

³ Και τους συνασπισμούς κομμάτων (σύμφωνα με τον ν. 4270/2014. Άρθρο 2 παρ. 4 η), εφεξής πολιτικά κόμματα.

⁴ Σε κάθε περίπτωση, το ΕΔΣ διατηρεί την πλήρη ευθύνη για τη μεθοδολογία, τα περιεχόμενα και τη διαδικασία που ακολουθεί.

⁵ Το παρόν Τεχνικό Υπόμνημα αναμένεται να επικαιροποιηθεί με νέα δεδομένα και να οριστικοποιηθεί στις 1 Νοεμβρίου 2026. Η οριστικοποίησή του σηματοδοτεί την έναρξη εφαρμογής της προβλεπόμενης διαδικασίας κοστολόγησης προτάσεων πολιτικής από το ΕΔΣ.

ματος Β με το οποίο επιβεβαιώνει ότι το ΕΔΣ κατανόησε ορθά το αίτημα, μετά την παροχή πρόσθετων διευκρινίσεων, εφόσον ζητήθηκαν. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιβεβαίωσης των αιτημάτων, το ΕΔΣ δημοσιοποιεί στον ιστότοπό του, τον συνολικό αριθμό των προτάσεων πολιτικής που υποβλήθηκαν από κάθε πολιτικό κόμμα.

4. **Κατάρτιση Εκτίμησης:** Το ΕΔΣ προβαίνει στην πρώτη εκτίμηση κόστους, υποστηριζόμενο, εφόσον απαιτηθεί, από άλλες δημόσιες υπηρεσίες. Όλα τα αιτήματα συνδρομής διεκπεραιώνονται μέσω του Συντονιστή. Το ΕΔΣ λαμβάνει τα αναγκαία οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ώστε η ταυτότητα του πολιτικού φορέα να γνωστοποιείται μόνο στα απολύτως αναγκαία πρόσωπα για την εκτέλεση της κοστολόγησης.
5. **Προκαταρκτική Εκτίμηση και Βελτιώσεις:** Ο Συντονιστής δύναται να κοινοποιήσει στον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του πολιτικού κόμματος προκαταρκτική εκτίμηση.⁶ Το πολιτικό κόμμα σε αυτό το στάδιο δύναται εγγράφως να αποσύρει ή/και να τροποποιήσει την πρόταση πολιτικής.
6. **Τελική Εκτίμηση:** Οι αναλυτές του ΕΔΣ διενεργούν τον τελικό έλεγχο και προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες τελικής κοστολόγησης, σύμφωνα με το Παράρτημα Γ.
7. **Παράδοση Αποτελεσμάτων:** Η τελική εκτίμηση γνωστοποιείται από τον Πρόεδρο του ΕΔΣ ή εκπρόσωπό του, στον Πρόεδρο του κόμματος ή εκπρόσωπό του, μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος από τη διεύθυνση electioncosting@hfisc.gr.
8. **Συναίνεση για Δημοσίευση:** Ο εκπρόσωπος του κόμματος ενημερώνει με αντίστοιχη ηλεκτρονική αλληλογραφία το ΕΔΣ για τη βούληση χρησιμοποίησης της κοστολόγησης ή μέρος αυτής στον πολιτικό διάλογο, σύμφωνα με το Παράρτημα Δ.
9. **Δημοσίευση:** Η κοστολόγηση θεωρείται ολοκληρωμένη μόνο μετά την επίσημη ανάρτηση των αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα του ΕΔΣ.

Η ως άνω διαδικασία διασφαλίζει τη δομημένη, δίκαιη και διαφανή λειτουργία, παρέχοντας αξιοπιστία και εμπιστοσύνη σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Τριάντα (30) ημέρες πριν από τις εκλογές, το ΕΔΣ δεν προβαίνει σε παράδοση ή δημοσίευση αποτελεσμάτων.

Ποιος μπορεί να ζητήσει εκτίμηση κόστους;

Δικαίωμα υποβολής αιτήματος κοστολόγησης έχουν τα πολιτικά κόμματα που λειτουργούν νόμιμα σύμφωνα με την εκλογική νομοθεσία και έχουν δικαίωμα συμμετοχής στις βουλευτικές εκλογές. Το ΕΔΣ εξετάζει τα αιτήματα κοστολόγησης που υποβάλλονται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του παρόντος εγχειριδίου και προβαίνει στην αξιολόγησή τους κατά τρόπο αντικειμενικό, και σύμφωνο με την αρχή της ίσης μεταχείρισης των πολιτικών κομμάτων.

Τεχνικές συναντήσεις

Το ΕΔΣ, εφόσον του ζητηθεί, δύναται να διοργανώσει τεχνικές συναντήσεις με τα πολιτικά κόμματα με σκοπό την παρουσίαση του πλαισίου κοστολόγησης και την παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τη μεθοδολογία, τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις υποβολής προτάσεων πολιτικής. Οι

⁶ Η προκαταρκτική εκτίμηση, δεν αποτελεί επίσημη έκθεση κοστολόγησης του ΕΔΣ και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ή να δημοσιοποιηθεί ως τελική εκτίμηση.

συναντήσεις αυτές έχουν αποκλειστικά ενημερωτικό και τεχνικό χαρακτήρα με σκοπό την αποτελεσματικότερη κατανόηση της διαδικασίας.

Με αυτόν τον τρόπο, το ΕΔΣ προάγει την καλύτερη κατανόηση του μεθοδολογικού πλαισίου, των κριτηρίων αποδοχής και των τεχνικών παραδοχών, συμβάλλοντας στην αναβάθμιση της ποιότητας των προτάσεων, διασφαλίζοντας παράλληλα τη διαφάνεια, τη συνέπεια και την ισότιμη μεταχείριση όλων των πολιτικών κομμάτων, καθώς και την ομαλή εξέλιξη της διαδικασίας κοστολόγησης.⁷

Τι μπορεί να υποβληθεί για κοστολόγηση;

Με βάση τον ν. 4270/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, το ΕΔΣ έχει την ευθύνη να κοστολογεί τις προτάσεις πολιτικής που περιλαμβάνονται στα προγράμματα των πολιτικών κομμάτων. Οι κοστολογήσεις γίνονται σύμφωνα με το υπόδειγμα, τη μεθοδολογία και τις διαδικασίες που ορίζει το ΕΔΣ.

Για να μπορεί μια πρόταση να κοστολογηθεί, πρέπει να πληροί ορισμένα κριτήρια όπως:

- Να είναι σαφής και αναλυτική, με συγκεκριμένο δημοσιονομικό αποτύπωμα.
- Να συμμορφώνεται με το ελληνικό Σύνταγμα, το ευρωπαϊκό δίκαιο και τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας.
- Να εξειδικεύει την απαιτούμενη νομοθετική ρύθμιση.
- Κατά προτεραιότητα εξετάζονται μέτρα με σημαντικό δημοσιονομικό αποτύπωμα, ενδεικτικά άνω των 50 εκατ. ευρώ ετησίως.
- Να προορίζεται για το πρόγραμμα του κόμματος που υποβάλλει την πρόταση.⁸

Πρακτικά, ένα μέτρο θεωρείται επιλέξιμο μόνο αν περιγράφει με σαφήνεια το περιεχόμενο της παρέμβασης, τους δικαιούχους, το μέγεθος της αλλαγής, την ημερομηνία έναρξης, τη διάρκεια ισχύος και τυχόν εξαιρέσεις. Τα μέτρα πρέπει επίσης να έχουν ουσιαστικό δημοσιονομικό αντίκτυπο που μπορεί να μετρηθεί με διαθέσιμα δεδομένα ή με τεκμηριωμένες εκτιμήσεις.

Το όριο των 50 εκατ. ευρώ εφαρμόζεται για να εστιάζεται η διαδικασία κοστολόγησης σε μέτρα μεγάλης δημοσιονομικής σημασίας, εξοικονομώντας πόρους και χρόνο.

Συνολικά, το ΕΔΣ αποδέχεται μόνο μέτρα που είναι συγκεκριμένα, δημοσιονομικά σημαντικά και τεχνικά εφικτά προς εκτίμηση, εξασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο τη διαφάνεια και την αξιοπιστία σε όλη τη διαδικασία.

Η κοστολόγηση των προτάσεων πολιτικής αποτελεί αποκλειστικά τεχνική και αντικειμενική διαδικασία, η οποία δεν συνεπάγεται αξιολόγηση της σκοπιμότητας, της ποιότητας του σχεδιασμού ή της αποτελεσματικότητας των προτεινόμενων μέτρων. Το ΕΔΣ περιορίζεται αποκλειστικά στην εκτίμηση των δημοσιονομικών επιπτώσεων των προτάσεων, χωρίς να διατυπώνει κρίσεις ως προς την γενικότερη οικονομική ή κοινωνική τους αξία.

⁷ Η άσκηση των αρμοδιοτήτων του ΕΔΣ πραγματοποιείται εντός των θεσμικών και λειτουργικών περιορισμών που υπαγορεύονται από το μέγεθος του οργανισμού και την υφιστάμενη τεχνική υποδομή.

⁸ Δεν επιτρέπεται κοστολόγηση προτάσεων ή προγραμμάτων άλλων κομμάτων.

Υποβολή αιτήσεων

Τα πολιτικά κόμματα υποβάλλουν μία ενιαία αίτηση κοστολόγησης ανά κοινοβουλευτική περίοδο, η οποία περιλαμβάνει το σύνολο των προτάσεων πολιτικής που επιθυμούν να αξιολογηθούν από το ΕΔΣ. Κάθε πρόταση περιγράφεται χωριστά, σύμφωνα με το τυποποιημένο έντυπο του Παραρτήματος Α, το οποίο περιλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες και τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για τη διενέργεια της κοστολόγησης.

Στρατηγικό σχέδιο (χρονοδιάγραμμα)

Τα πολιτικά κόμματα έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν προτάσεις πολιτικής για κοστολόγηση κατά το τελευταίο έτος της κοινοβουλευτικής περιόδου, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής το αργότερο 120 ημέρες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών, εκτός εάν ειδικές συνθήκες επιβάλλουν διαφορετικό σχεδιασμό. Τα κόμματα δύνανται να υποβάλλουν αιτήματα και σε μεταγενέστερο χρόνο, ωστόσο στην περίπτωση αυτή, η ποσοτικοποίηση ενδεχομένως δεν δύναται να ολοκληρωθεί μέχρι τον χρόνο των εκλογών, καθώς απαιτείται εύλογος χρόνος για τη σχετική άντληση και ανάλυση των δεδομένων.

Οι ίδιοι χρονικοί περιορισμοί ισχύουν και στην περίπτωση πρόωρων βουλευτικών εκλογών. Η ρύθμιση αυτή διασφαλίζει την ομαλή, αξιόπιστη και αμερόληπτη διεξαγωγή της διαδικασίας κοστολόγησης. Επιπλέον, το ΕΔΣ δεν παραδίδει αποτελέσματα κοστολόγησης κατά τον τελευταίο μήνα πριν από τις εκλογές.⁹

Η προσέγγιση αυτή αποσκοπεί στη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και στην διατήρηση της θεσμικής ουδετερότητας της διαδικασίας κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου.¹⁰ Το ΕΔΣ απέχει από κάθε συμμετοχή στον πολιτικό διάλογο σχετικά με την κοστολόγηση τον τελευταίο μήνα, διαφυλάσσοντας έτσι τη θεσμική του εγκυρότητα και ανεξαρτησία.¹¹ Οι αιτήσεις κοστολόγησης αξιολογούνται με βάση τη σειρά υποβολής τους.

Ένα εφικτό και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα θα μπορούσε να είναι:

- **T – 12 μήνες:** Δημοσίευση της μεθοδολογίας κοστολόγησης, των διαδικαστικών κατευθυντήριων γραμμών, των υποδειγμάτων αιτήσεων, της μορφής παρουσίασης και δημοσίευσης των αποτελεσμάτων κοστολόγησης.
- **Έως T – 4 μήνες:** Υποβολή αιτήματος, τεχνικές συζητήσεις και διευκρινίσεις, πιθανές βελτιώσεις, επαλήθευση του αιτήματος κατόπιν επικοινωνίας με το πολιτικό κόμμα.
- **Έως T – 1 μήνας:** Ολοκλήρωση της επεξεργασίας, έλεγχοι πληρότητας, νομικός έλεγχος και δημοσίευση ολοκληρωμένων εκτιμήσεων κοστολόγησης που υποβάλλονται εντός των ισχυουσών προθεσμιών.

* Όπου T είναι η αναμενόμενη ημερομηνία εκλογών.

⁹ Η περίοδος αυτή σε σχέση με την αναμενόμενη ημερομηνία των εκλογών, περιλαμβάνει ενδεικτική τρίμηνη περίοδο που απαιτείται για την προετοιμασία και την ολοκλήρωση της διαδικασίας κοστολόγησης.

¹⁰ Ο περιορισμός αυτός απαντάται στις πρακτικές κοστολόγησης ανεξάρτητων δημοσιονομικών συμβουλίων, όπως το Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis (CPB, Ολλανδία), το Office for Budget Responsibility (OBR, Ηνωμένο Βασίλειο) και το Federal Planning Bureau (FPB, Βέλγιο).

¹¹ Οι ίδιοι χρονικοί περιορισμοί ισχύουν και στην περίπτωση πρόωρων βουλευτικών εκλογών.

Προστασία δεδομένων και εμπιστευτικότητα

Το ΕΔΣ επεξεργάζεται κάθε πληροφορία που λαμβάνει στο πλαίσιο της διαδικασίας κοστολόγησης σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ), τον ν. 4624/2019 και το λοιπό εφαρμοστέο δίκαιο. Οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς της κοστολόγησης και διατηρούνται μόνο για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται για την εκπλήρωση των νόμιμων σκοπών του ΕΔΣ.

Κατανομή του χρόνου επεξεργασίας προτάσεων

Τα πολιτικά κόμματα είναι υπεύθυνα για τον καθορισμό της σειράς προτεραιότητας μεταξύ των προτάσεων που υποβάλλονται μέσω γραπτής επικοινωνίας (βλ. Παράρτημα Α). Στο πλαίσιο αυτό, τα κόμματα καλούνται να αναφέρουν ποια μέτρα θεωρούν ότι έχουν τη μεγαλύτερη σημασία για τις πολιτικές τους πλατφόρμες και, κατά συνέπεια, ποιες προτάσεις θα πρέπει να αξιολογηθούν κατά προτεραιότητα.

Ο χρόνος που απαιτείται για την κοστολόγηση ενός μέτρου πολιτικής εξαρτάται κυρίως από το αν η πρόταση αποτελεί τροποποίηση υφιστάμενης πολιτικής ή μια εντελώς νέα πρωτοβουλία. Οι τροποποιήσεις απαιτούν λιγότερο χρόνο, καθώς βασίζονται σε υπάρχουσα εμπειρία και δεδομένα. Αντίθετα, οι νέες πολιτικές χρειάζονται επιπλέον χρόνο για την ανάπτυξη της κατάλληλης τεχνικής επεξεργασίας, με σκοπό την ολοκληρωμένη κοστολόγησή τους. Ενδέχεται να απαιτηθεί επιπλέον χρόνος για την εξασφάλιση της απαραίτητης πρόσβασης σε στοιχεία ή συνεργασία με φορείς όταν μια πρόταση δεν μπορεί να κοστολογηθεί με τα διαθέσιμα δεδομένα. Τα σχετικά χρονοδιαγράμματα θα συμφωνηθούν κατ' ιδίαν με τον εκπρόσωπο του κάθε κόμματος. Σε περιπτώσεις όπου η πρόσβαση στα απαιτούμενα στοιχεία παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες και η συνεργασία με τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες δεν καταστεί επαρκώς εφικτή, το ΕΔΣ διατηρεί το δικαίωμα κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης, να μην προχωρήσει στην κοστολόγηση της πρότασης. Στην περίπτωση αυτή, υποχρεούται να ενημερώσει εγγράφως τον εκπρόσωπο του πολιτικού κόμματος.

Τι δημοσιεύεται;

Η εκτίμηση κόστους αποστέλλεται στο πολιτικό κόμμα χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα του Παραρτήματος Γ. Η τελική εκτίμηση κόστους του ΕΔΣ δημοσιεύεται στην επίσημη ιστοσελίδα του θεσμού, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας κοστολόγησης, υπό την προϋπόθεση ότι το πολιτικό κόμμα έχει ενημερώσει εγγράφως το ΕΔΣ, σύμφωνα με το Παράρτημα Δ, για τις προτάσεις πολιτικής των οποίων την εκτίμηση αποδέχεται και προτίθεται να χρησιμοποιήσει στον δημόσιο πολιτικό διάλογο.¹² Για προτάσεις πολιτικής που δεν έχουν λάβει κοστολόγηση από το ΕΔΣ δεν μπορεί να γίνεται επίκληση του ονόματος του θεσμού.

Συνεργασία με δημόσιες υπηρεσίες

Σύμφωνα με τον ν. 4270/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, υπηρεσίες του δημόσιου τομέα και σχετικές ανεξάρτητες αρχές στηρίζουν το ΕΔΣ στην κοστολόγηση των προτάσεων πολιτικής που υποβάλλουν τα πολιτικά κόμματα. Πιο συγκεκριμένα «υποχρεούνται να παρέχουν σχετικές πληροφορίες, στοιχεία και ποσοτικοποιήσεις από οποιονδήποτε φορέα του δημόσιου τομέα ή άλλους φορείς που διαχειρίζονται θέματα δημοσίων οικονομικών».¹³

¹² Μετά την παρέλευση του εύλογου χρονικού περιθωρίου και ελλείψει τέτοιας έγγραφης ενημέρωσης, το ΕΔΣ διατηρεί το δικαίωμα να προβεί στη δημοσίευση της εκτίμησης κόστους, για λόγους διαφάνειας.

¹³ Άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 4270/2014.

Με τις παραπάνω δημόσιες αρχές θα υπογραφούν μνημόνια συνεργασίας, όπως ενδεικτικά με την ΑΑΔΕ, τον e-ΕΦΚΑ, την ΕΛΣΤΑΤ, το ΓΛΚ, τον ΟΠΕΚΑ, τη ΔΥΠΙΑ και/ή άλλους σχετικούς φορείς του δημόσιου τομέα (βλ. Παράρτημα Ε). Η αλληλογραφία παραμένει εμπιστευτική.

Με την παραπάνω διαδικασία, το ΕΔΣ διασφαλίζει ότι όλες οι διαδικασίες συνάδουν με το πλαίσιο κοστολόγησης που παρουσιάζεται στο παρόν υπόμνημα, και κατά συνέπεια διασφαλίζεται η συνέπεια και αρτιότητα στις κοστολογήσεις.¹⁴

Παρατηρήσεις για το εκλογικό έτος 2027

Δεδομένου ότι πρόκειται για την πρώτη εφαρμογή της διαδικασίας κοστολόγησης προτάσεων πολιτικής από ανεξάρτητο θεσμό εντός του ελληνικού νομικού πλαισίου και λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα τεχνική και επιχειρησιακή ικανότητα του ΕΔΣ, το χρονοδιάγραμμα υποβολής των προτάσεων αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τον καθορισμό των δυνατοτήτων αξιολόγησής τους. Συγκεκριμένα, τα πολιτικά κόμματα ενθαρρύνονται να υποβάλουν τις προτάσεις τους το συντομότερο δυνατόν από την 1^η Νοεμβρίου 2026 έως τέσσερις μήνες πριν από τις εκλογές ώστε να αυξηθεί η πιθανότητα αξιολόγησης περισσότερων μέτρων. Αιτήσεις που υποβάλλονται πλησιέστερα στην καταληκτική ημερομηνία αναμένεται, λόγω των περιορισμών χρόνου και πόρων, να υπόκεινται σε διαδικασία ιεράρχησης, σύμφωνα με την προτεραιοποίηση που καθορίζεται από το ίδιο το πολιτικό κόμμα κατά την υποβολή των προτάσεών του.

Κατά την αρχική φάση εφαρμογής και λόγω διαθέσιμων πόρων, το ΕΔΣ θέτει εύλογα όρια στον αριθμό των προτάσεων που εξετάζονται (έως 10 προτάσεις/πολιτικό κόμμα), με προτεραιότητα σε τομείς όπου αξιόπιστα διοικητικά ή στατιστικά δεδομένα είναι διαθέσιμα και υπάρχουν επαρκείς τεχνικές πληροφορίες και καθιερωμένες μεθοδολογίες κοστολόγησης από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Η επιλογή αυτή αποσκοπεί στη διασφάλιση μεθοδολογικής συνέπειας και αποτελεσματικής διαχείρισης των υπαρχόντων πόρων του θεσμού.

Ενδεικτικά μέτρα προς κοστολόγηση περιλαμβάνουν ζητήματα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, έμμεσης φορολογίας, ειδικών φόρων κατανάλωσης, κοινωνικών μεταβιβάσεων και παρεμβάσεων όπως χορήγηση κοινωνικών επιδομάτων, μισθολογικά θέματα του δημόσιου τομέα, αναπροσαρμογή συντάξεων κτλ. Αντιθέτως, μέτρα που αφορούν, ενδεικτικά, πολιτικές αμυντικών προμηθειών, μεγάλα έργα υποδομών, ιδιαίτερα σύνθετες πολιτικές παρεμβάσεις με υψηλό βαθμό αβεβαιότητας ή προτάσεις με κυρίως έμμεσες μακροοικονομικές επιδράσεις, δύναται να εξαιρεθούν ή να εξεταστούν μόνο κατ' εξαίρεση, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθεσιμότητα των απαιτούμενων δεδομένων και τη δυνατότητα εφαρμογής αξιόπιστης μεθοδολογίας κοστολόγησης.

Ιδιαίτερα εν όψει των εκλογών του 2027, και λαμβάνοντας υπόψη τον εισαγωγικό χαρακτήρα της διαδικασίας, το ΕΔΣ διατηρεί το δικαίωμα να επιβάλλει πρόσθετους επιχειρησιακούς περιορισμούς ή κριτήρια ιεράρχησης, όπου κριθεί αναγκαίο, προκειμένου να διασφαλίσει την ομαλή, αμερόληπτη και αξιόπιστη ολοκλήρωση της κοστολόγησης.

¹⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 5 του ν. 4270/2014, όπως τροποποιήθηκε, το ΕΔΣ μπορεί να δημοσιοποιεί περιπτώσεις στις οποίες οι ζητούμενες πληροφορίες δεν παρέχονται από τις δημόσιες αρχές.

Μεθοδολογία

Ποιες επιπτώσεις θα μπορούσαν να εκτιμηθούν

Η διαδικασία κοστολόγησης ακολουθεί τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές των διεθνών δημοσιονομικών συμβουλίων.¹⁵

Το ΕΔΣ επικεντρώνεται στην εκτίμηση των δημοσιονομικών επιπτώσεων των προτάσεων πολιτικής, αναλύοντας τις επιδράσεις στα δημόσια έσοδα και τις δημόσιες δαπάνες. Για τους σκοπούς της κοστολόγησης, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, η δημοσιονομική επίπτωση μιας πρότασης πολιτικής διακρίνεται σε δύο βασικές συνιστώσες: τη στατική επίπτωση και τις άμεσες συμπεριφορικές επιδράσεις (first-round effects). Η στατική επίπτωση αποτυπώνει την άμεση μεταβολή στα δημόσια έσοδα ή τις δαπάνες που προκύπτει αποκλειστικά από τη μεταβολή των παραμέτρων της πολιτικής, με την παραδοχή ότι η συμπεριφορά των οικονομικών μονάδων παραμένει αμετάβλητη. Οι άμεσες συμπεριφορικές επιδράσεις αντανακλούν τις μεταβολές που ενδέχεται να προκύψουν από την προσαρμογή της συμπεριφοράς των οικονομικών μονάδων ως συνέπεια της εφαρμογής του μέτρου. Ως εκ τούτου, η δημοσιονομική επίπτωση ενός μέτρου προκύπτει από τον συνδυασμό των δύο αυτών συνιστωσών, στον βαθμό που οι συμπεριφορικές επιδράσεις μπορούν να εκτιμηθούν με επαρκή αξιοπιστία. Ευρύτερες μακροοικονομικές επιδράσεις (second-round effects), οι οποίες επηρεάζουν τη συνολική οικονομική δραστηριότητα και, κατ' επέκταση, τα δημόσια οικονομικά, δεν αποτελούν μέρος της βασικής δημοσιονομικής κοστολόγησης.

Στο πλαίσιο της παρούσας μεθοδολογίας, το ΕΔΣ εκτιμά καταρχάς τον άμεσο δημοσιονομικό αντίκτυπο των προτεινόμενων μέτρων. Σε περίπτωση που μια πρόταση πολιτικής αναμένεται να επιφέρει σημαντικές μεταβολές στη συμπεριφορά των οικονομικών μονάδων, όπως προκύπτει από ιστορικά δεδομένα, εκτιμήσεις ελαστικοτήτων ή/και ευρήματα της σχετικής επιστημονικής βιβλιογραφίας, και εφόσον οι επιδράσεις αυτές μπορούν να ποσοτικοποιηθούν με επαρκή αξιοπιστία, το ΕΔΣ ενσωματώνει τις αντίστοιχες άμεσες συμπεριφορικές επιδράσεις στην εκτίμηση της συνολικής δημοσιονομικής επίπτωσης.

Για παράδειγμα, σε περίπτωση μεταβολής μιας φορολογικής παραμέτρου, όπως ο φορολογικός συντελεστής ή το φορολογικό κλιμάκιο, το πρώτο βήμα σε μια διαδικασία κοστολόγησης είναι η εκτίμηση της στατικής επίπτωσης, δηλαδή η εκτίμηση της δημοσιονομικής επίπτωσης με την παραδοχή ότι η φορολογητέα βάση παραμένει αμετάβλητη. Σε περίπτωση, ωστόσο, που τα ιστορικά στοιχεία αναδεικνύουν σημαντική μεταβολή της φορολογητέας βάσης, η εκτίμηση συμπεριλαμβάνει τις αντίστοιχες άμεσες συμπεριφορικές επιδράσεις (ελαστικότητες), εφόσον υπάρχουν επαρκή και αξιόπιστα δεδομένα για τον υπολογισμό τους.

Το ΕΔΣ θα μπορούσε να παρέχει επίσης, μια σύντομη απλουστευμένη ποιοτική αξιολόγηση των ευρύτερων αναμενόμενων οικονομικών αποτελεσμάτων μιας πρότασης πολιτικής, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου δεν είναι εφικτός ο ακριβής ποσοτικός προσδιορισμός. Τα παραπάνω, υπό την προϋπόθεση ότι οι επιδράσεις αυτές είναι σημαντικές και υποστηρίζονται από αξιόπιστα εμπειρικά στοιχεία της αναγνωρισμένης επιστημονικής βιβλιογραφίας.

¹⁵ Βλ. το section 3 του UK Office for Budget Responsibility (OBR), “Policy costings and our forecast”, Briefing Paper No 6, Μάρτιος 2014, διαθέσιμο στο: [27814-BriefingPaperNo_6.pdf \(obr.uk\)](https://obr.uk/27814-BriefingPaperNo_6.pdf). Επίσης, βλ. Chapter II.1 “The no-policy change assumption in the Commission’s forecast” in the PFR2016, διαθέσιμο στο: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/report-public-finances-emu-2016_en (pp. 34-48).

Για την υποστήριξη της διαδικασίας κοστολόγησης, το ΕΔΣ αναμένεται σταδιακά να ενσωματώσει τη χρήση μακροοικονομικών, οικονομετρικών και δημοσιονομικών εργαλείων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, υποδειγμάτων διόρθωσης διανυσματικών σφαλμάτων (Vector Error Correction Model, VECM), δημοσιονομικής συμμόρφωσης (Fiscal Compliance Observatory, [FISCO](#)) και υποδειγμάτων όπως το Global Economic Model ([Oxford Economics](#)). Τα υποδείγματα αυτά, με την υποστήριξη έγκυρων εμπειρικών δεδομένων, θα διευκολύνουν, σε μετέπειτα στάδιο, την ευρύτερη αξιολόγηση των δυνητικών μακροοικονομικών επιπτώσεων των προτάσεων πολιτικής.

Συνολικά, η παραπάνω μεθοδολογική προσέγγιση βασίζεται σε μια πολυεπίπεδη αναλυτική διαδικασία, η οποία αρχίζει με την ποσοτική εκτίμηση των στατικών δημοσιονομικών επιπτώσεων και ενσωματώνει σταδιακά και υπό προϋποθέσεις, συμπεριφορικές, μακροοικονομικές και ευρύτερες κοινωνικοοικονομικές παραμέτρους. Με τον τρόπο αυτό, επιδιώκεται η διασφάλιση της μεθοδολογικής εγκυρότητας, της αναλυτικής συνέπειας, της δίκαιης αποτίμησης των προτεινόμενων μέτρων και της ευθυγράμμισης με τα καθιερωμένα διεθνή πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές που ακολουθούνται από αναγνωρισμένα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα και διεθνείς οργανισμούς.¹⁶

Χρονικός ορίζοντας των εκτιμήσεων κόστους

Το ΕΔΣ εκφράζει τη γνώμη του σχετικά με τις μεσοπρόθεσμες προβλέψεις των βασικών δημοσιονομικών μεγεθών και την κοστολόγηση των προτεινόμενων μέτρων πολιτικής για το τρέχον οικονομικό έτος και για έναν μεσοπρόθεσμο ορίζοντα έως 4 επιπλέον έτη, καθώς αυτό είναι ένα αρκετά ασφαλές διάστημα για την πλήρη αποτίμηση των περισσότερων αλλαγών μέτρων πολιτικής. Ο ακριβής ορίζοντας εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά των μέτρων πολιτικής και τη διαθεσιμότητα των δεδομένων.

Το βασικό σενάριο

Το ΕΔΣ δημοσιεύει, στην αρχή κάθε περιόδου κοστολόγησης, το βασικό μακροοικονομικό και δημοσιονομικό σενάριο (baseline scenario), το οποίο αποτελεί το κοινό σημείο αναφοράς για όλες τις εκτιμήσεις του δημοσιονομικού κόστους κατά τη διάρκεια της περιόδου κοστολόγησης. Το βασικό σενάριο διασφαλίζει ότι όλες οι προτάσεις πολιτικής αξιολογούνται με βάση τις ίδιες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές παραδοχές, ενισχύοντας τη μεθοδολογική συνέπεια και τη συγκρισιμότητα των εκτιμήσεων δημοσιονομικού κόστους μεταξύ των προτεινόμενων μέτρων πολιτικής.

Για την κατάρτιση του βασικού σεναρίου, το ΕΔΣ χρησιμοποιεί τις επίσημες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΕΘΟ), οι οποίες έχουν αξιολογηθεί και υιοθετηθεί σύμφωνα με τις αρμοδιότητές του. Παράλληλα, αξιοποιεί τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα μακροοικονομικά, δημοσιονομικά και στατιστικά στοιχεία καθώς και τις σχετικές προβλέψεις που δημοσιεύονται από επίσημες εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς πηγές. Ενδεικτικά, λαμβάνει υπόψη στοιχεία και προβλέψεις της ΕΛΣΤΑΤ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και άλλων αρμόδιων εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών φορέων.

¹⁶ [OECD \(2023\), “Costing policy proposals: Guidelines for independent fiscal institutions \(IFIs\)”, *OECD Journal on Budgeting*, Vol. 23/1.](#)

Παράρτημα Α: Έντυπο Αίτησης Κοστολόγησης

Ημερομηνία υποβολής:	
----------------------	--

1) Πληροφορίες εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου		
Ονοματεπώνυμο	Πολιτικό Κόμμα	Στοιχεία Επικοινωνίας
		Τηλέφωνο: Email:
Αριθμός Προτάσεων Πολιτικής που υποβάλλονται:		

Δήλωση και υπογραφή εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου πολιτικού κόμματος		
Ως εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος του πολιτικού κόμματος δηλώνω ότι: Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα υποβολή είναι ακριβείς. Η υποβολή πραγματοποιείται κατόπιν απόφασης του αρμόδιου οργάνου του πολιτικού κόμματος. Αποδέχομαι εκ μέρους του πολιτικού κόμματος, τη διαδικασία, τις προϋποθέσεις και τη μεθοδολογία κοστολόγησης του ΕΔΣ, όπως περιγράφεται στο «Τεχνικό Υπόμνημα 2026, ΕΔΣ».		
Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή	Ημερομηνία
		ηη-μμ-εεεε

2) Στοιχεία προτάσεων πολιτικής

Συμπληρώνεται χωριστά για κάθε πρόταση πολιτικής και επισυνάπτεται στο παρόν έντυπο αίτησης κοστολόγησης.

Εφόσον υποβάλλονται περισσότερες από μία προτάσεις πολιτικής, το παρόν Μέρος 2 αναπαράγεται και συμπληρώνεται ξεχωριστά για κάθε πρόταση, στην οποία οι υποβάλλοντες αποδίδουν μοναδικό κωδικό πρότασης (Π1,Π2,Π3,...), ο οποίος δηλώνει τη σειρά προτεραιότητας.

Το ΕΔΣ θα χρησιμοποιήσει τη σειρά αυτή σε περιπτώσεις όπου, λόγω χρονικών ή επιχειρησιακών περιορισμών, δεν είναι εφικτή η ολοκλήρωση της κοστολόγησης όλων των προτάσεων.

Περιγραφή, λεπτομέρειες της πρότασης πολιτικής και προδιαγραφές ανάλυσης		
Κωδικός πρότασης	(συμπληρώστε τον κωδικό πρότασης: πχ. Π1, Π2,Π3,...)	
	Τίτλος πρότασης	πχ. Μείωση ΦΠΑ στα τρόφιμα κατά 1%...
	Αναλυτική περιγραφή	Ουδέτερη περιγραφή της πρότασης πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των εξής: Δικαιούχοι/φορολογητέα βάση κλπ Ποσά/ Συντελεστές κλπ Κατώτατα/Ανώτατα όρια Τυχόν εξαιρέσεις Όλες οι άλλες πτυχές του σχεδιασμού πολιτικής
	Προβλεπόμενη ημερομηνία υλοποίησης	Ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου μέτρου
	Ημερομηνία λήξης ή πρόβλεψη λήξης ισχύος	Διάρκεια ισχύος (μόνιμο ή προσωρινό μέτρο)
	Η πρόταση πολιτικής εισάγει νέα ή τροποποιεί ισχύουσα νομοθεσία; Αναφέρετε ποια.	
	Προτεινόμενη νομοθετική διάταξη	

Παράρτημα Β: Έντυπο Επιβεβαίωσης Αιτήματος Κοστολόγησης

Διοικητικά στοιχεία	
Αρ. Πρωτοκόλλου Αίτησης Κοστολόγησης	
Αριθμός Προτάσεων Πολιτικής	
Αναμενόμενη Ημερομηνία Απάντησης (μη εγγυημένη)	

Ερμηνεία Προτάσεων Πολιτικής από το ΕΔΣ (αναπαράγεται για κάθε πρόταση χωριστά)		
Κωδικός Πρότασης	Π1,....	
	Τίτλος πρότασης ¹⁷	
	Πρωτοτυπία του μέτρου/ Κατηγοριοποίηση της πρότασης (για σκοπούς κοστολόγησης)	Νέα πολιτική / Ανασχεδιασμός πολιτικής / Αλλαγή υφιστάμενων παραμέτρων πολιτικής / Επέκταση υφιστάμενης πολιτικής
	Κατανόηση της πρότασης από το ΕΔΣ	
	Πρόσθετη διευκρίνιση 1 (εφόσον ζητήθηκε)	
	Πρόσθετη διευκρίνιση 2 (εφόσον ζητήθηκε)	

Εξουσιοδότηση		
Ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος επιβεβαιώνει ότι η περιγραφή των προτάσεων πολιτικής, όπως αποτυπώνεται στο παρόν έντυπο, ανταποκρίνεται στο αίτημα του πολιτικού κόμματος και συμφωνεί με την έναρξη της διαδικασίας κοστολόγησης από το ΕΔΣ.		
Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή	Ημερομηνία
		ηη-μμ-εεεε

- Με την υπογραφή του παρόντος δεν εγκρίνεται η μεθοδολογία ούτε προδικάζεται το αποτέλεσμα της κοστολόγησης. Επιβεβαιώνεται αποκλειστικά ότι η πρόταση πολιτικής έχει περιγραφεί ορθά πριν από την έναρξη της ανάλυσης και ότι το ΕΔΣ θα κάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την κοστολόγηση. Το ΕΔΣ δύναται να μην ολοκληρώσει την εκτίμηση, εφόσον κατά τη διάρκεια της ανάλυσης διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχουν τα αναγκαία δεδομένα, η απαιτούμενη πρόσβαση σε πληροφορίες ή οι κατάλληλες τεχνικές προϋποθέσεις για την αξιόπιστη ποσοτικοποίηση της πρότασης πολιτικής.
- Επισημαίνεται ότι, για λόγους διαφάνειας, το ΕΔΣ δημοσιοποιεί στον ιστότοπό του, το συνολικό αριθμό των προτάσεων πολιτικής που περιέχονται στο αίτημα κοστολόγησης που υποβλήθηκε από κάθε πολιτικό κόμμα.

¹⁷ Όπως κατανοήθηκε από το ΕΔΣ και ενδέχεται να διαφέρει από τον τίτλο πρότασης του κόμματος.

Παράρτημα Γ: Υπόδειγμα Τελικής Κοστολόγησης

1) Διοικητικά στοιχεία	
Αρ. Πρωτοκόλλου Αίτησης Κοστολόγησης	
Πολιτικό Κόμμα	
Αριθμός Προτάσεων Πολιτικής	
Ημερομηνία	ηη-μμ-εεεε

2) Σύνοψη Πρότασης Πολιτικής
Ερμηνεία του ΕΔΣ, όπως αυτή επιβεβαιώθηκε στο Παράρτημα Β

Κόστος προτεινόμενου μέτρου ¹⁸				
Έτος	2027	2028	2029	2030
Κόστος (σε ευρώ)				

Μέθοδος εκτίμησης και βασικές παραδοχές
.....

Πηγές αβεβαιότητας
.....

Πηγές δεδομένων	
Μεταβλητή	Πηγές
[Μεταβλητή 1]	[Πηγή ...]
[Μεταβλητή 2]	[Πηγή ...]

Πρόσθετες πληροφορίες
Αυτή η ενότητα είναι προαιρετική. Περιλαμβάνει πρόσθετες λεπτομέρειες που ζητούνται από το πολιτικό κόμμα πέραν της τυποποιημένης εκτίμησης κόστους. πχ. Ανάλυση για ευαισθησία αποτελεσμάτων και ποιοτικές επιδράσεις (εφόσον έχουν απαιτηθεί στο Παράρτημα Α).....

¹⁸ Σημειώσεις: Οι εκτιμήσεις παρουσιάζονται σε ταμειακή βάση. Οι εκτιμήσεις θα υπόκεινται σε προσαρμογές βάσει κατάλληλων υπολογισμών σε δεδουλευμένη βάση (σε ESA 2010). Όπου απαιτείται, οι υπολογισμοί βασίζονται αρχικά σε ταμειακή βάση και προσαρμόζονται σύμφωνα με τους κανόνες του ESA 2010.

Ένας θετικός αριθμός συνεπάγεται επιδείνωση του δημοσιονομικού αποτελέσματος (χαμηλότερα έσοδα ή υψηλότερες δαπάνες).

Αρνητικός αριθμός σημαίνει βελτίωση του δημοσιονομικού ισοζυγίου (υψηλότερα έσοδα ή χαμηλότερες δαπάνες).

Το συνολικό ποσό είναι η ασφαλέστερη προσέγγιση λόγω στρογγυλοποιήσεων.

Παράρτημα Δ: Υπόδειγμα Αποδοχής Προτάσεων

1) Διοικητικά στοιχεία	
Αρ. Πρωτοκόλλου Αίτησης Κοστολόγησης	
Πολιτικό Κόμμα	
Εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος	
Ημερομηνία	ηη-μμ-εεεε

2) Αποδοχή προτάσεων	
Το πολιτικό κόμμα, μέσω του εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου του, αποδέχεται την εκτίμηση κόστους των παρακάτω προτάσεων:	
Κωδικός προτάσεων - τίτλος	Π1,.....

Παράρτημα Ε
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΕΤΑΞΥ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (ΕΔΣ)
ΚΑΙ
ΤΟΥ/ΤΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (εφεξής «ΕΔΣ») και ο/η (εφεξής «Φορέας»),

Έχοντας υπόψη:

α) τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 5217/2025 και ισχύει, ιδίως τη διάταξη του άρθρου 2 του ν. 4270/2014, σχετικά με την αρμοδιότητα του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου για την εκτίμηση του δημοσιονομικού κόστους προτάσεων πολιτικής πολιτικών κομμάτων,

β) τον Κανονισμό Λειτουργίας του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου,

γ) τον Κώδικα Δεοντολογίας του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου,

δ) τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ), τον ν. 4624/2019 και κάθε άλλη εφαρμοστέα διάταξη περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

ε) τις αρχές της νομιμότητας, της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης, της αναλογικότητας, της χρηστής διοίκησης, της εμπιστευτικότητας και της θεσμικής ανεξαρτησίας,

στ) την ανάγκη διασφάλισης έγκαιρης πρόσβασης σε διοικητικά, στατιστικά, οικονομικά, δημοσιονομικά και λοιπά τεχνικά στοιχεία που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του ΕΔΣ,

συμφωνούν και αποδέχονται τα ακόλουθα:

ΑΡΘΡΟ 1-Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μνημονίου είναι η θέσπιση πλαισίου διοικητικής και τεχνικής συνεργασίας μεταξύ του ΕΔΣ και του Φορέα για τη διευκόλυνση της παροχής στοιχείων, πληροφοριών, τεχνικών διευκρινίσεων, μεθοδολογικών παραδοχών, ποσοτικοποιήσεων και λοιπών δεδομένων που απαιτούνται για:

α) την εκτίμηση των δημοσιονομικών επιπτώσεων προτάσεων πολιτικής,

β) την υποστήριξη των αναλύσεων και εκτιμήσεων που διενεργεί το ΕΔΣ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του,

γ) τη διασφάλιση της ποιότητας, αξιοπιστίας και πληρότητας των δεδομένων που χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία κοστολόγησης.

ΑΡΘΡΟ 2 - Πεδίο Συνεργασίας

Η συνεργασία των μερών δύναται να περιλαμβάνει ιδίως:

1. Την παροχή στατιστικών, διοικητικών, οικονομικών και δημοσιονομικών δεδομένων.
2. Την παροχή τεχνικών επεξηγήσεων και μεθοδολογικών πληροφοριών.
3. Την παροχή εξειδικευμένων εκτιμήσεων ή ποσοτικοποιήσεων που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες του Φορέα.
4. Τη διευκόλυνση πρόσβασης σε διαθέσιμες βάσεις δεδομένων και πληροφοριακά συστήματα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
5. Την ανταλλαγή τεχνογνωσίας για ζητήματα δημοσιονομικής ανάλυσης και εκτίμησης κόστους πολιτικών.
6. Τη συμμετοχή σε τεχνικές συναντήσεις εργασίας για ζητήματα που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος.

ΑΡΘΡΟ 3- Γενικοί Όροι Συνεργασίας

1. Τα μέρη συνεργάζονται με πνεύμα καλής πίστης και αμοιβαίου σεβασμού των θεσμικών τους αρμοδιοτήτων.
2. Διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας στο μέτρο που επιτρέπεται από την κείμενη νομοθεσία.
3. Ορίζουν αρμόδια πρόσωπα επικοινωνίας και διασφαλίζουν την απρόσκοπτη συνεργασία των υπηρεσιών τους.
4. Λαμβάνουν όλα τα αναγκαία οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την προστασία των πληροφοριών που ανταλλάσσονται.
5. Η συνεργασία των μερών δεν θίγει την ανεξαρτησία, την αυτοτέλεια και τις νόμιμες αρμοδιότητες κανενός από τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 4-Σημεία Επικοινωνίας

1. Το ΕΔΣ ορίζει ως αρμόδιο επικοινωνίας τον Συντονιστή Κοστολόγησης ή άλλο πρόσωπο που ορίζεται από αυτό.
2. Ο Φορέας ορίζει ως υπεύθυνο σύνδεσμο
3. Κάθε αίτημα υποβάλλεται εγγράφως μέσω των καθορισμένων σημείων επικοινωνίας.
4. Τα μέρη ενημερώνουν αμελλητί το ένα το άλλο για οποιαδήποτε μεταβολή των αρμοδίων προσώπων επικοινωνίας.

ΑΡΘΡΟ 5-Υποχρεώσεις του Φορέα

Ο Φορέας αναλαμβάνει να:

- α) παρέχει εγκαίρως και εντός ευλόγως οριζόμενου χρονικού περιθωρίου τα στοιχεία ή και τις ποσοτικοποιήσεις που ζητούνται από το ΕΔΣ,
- β) καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη διασφάλιση της ακρίβειας, πληρότητας και επικαιρότητας των παρεχόμενων πληροφοριών,
- γ) γνωστοποιεί τυχόν περιορισμούς πρόσβασης ή χρήσης των στοιχείων,
- δ) ενημερώνει το ΕΔΣ για τυχόν μεταβολές που επηρεάζουν ουσιωδώς τα παρεχόμενα δεδομένα,
- ε) ορίζει υπηρεσιακό σημείο επαφής για τον συντονισμό της συνεργασίας,
- στ) ενημερώνει εγγράφως το ΕΔΣ σε περίπτωση αδυναμίας παροχής των ζητούμενων στοιχείων ή πληροφοριών.

ΑΡΘΡΟ 6-Υποχρεώσεις του ΕΔΣ

Το ΕΔΣ αναλαμβάνει να:

- α) χρησιμοποιεί τις πληροφορίες αποκλειστικά για τους σκοπούς που προβλέπονται από το νόμο και το παρόν Μνημόνιο,
- β) διαφυλάσσει την ανεξαρτησία της επιστημονικής κρίσης, της μεθοδολογίας και των τελικών εκτιμήσεών του,
- γ) περιορίζει την πρόσβαση στις πληροφορίες στα πρόσωπα που είναι απολύτως αναγκαίο να λάβουν γνώση αυτών και εφαρμόζει κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προστασίας πληροφοριών,
- δ) διασφαλίζει ότι η τελική αξιολόγηση, η μεθοδολογία, οι παραδοχές και τα συμπεράσματα που δημοσιεύονται αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του ΕΔΣ,
- ε) προάγει την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών σε θέματα δημοσιονομικής ανάλυσης, εκτίμησης δημοσιονομικών επιπτώσεων και ποσοτικών μεθοδολογιών που σχετίζονται με το αντικείμενο συνεργασίας των μερών
- στ) δύναται, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Φορέα και εφόσον το επιτρέπουν οι διαθέσιμοι πόροι του, να οργανώνει τεχνικές συναντήσεις ή δράσεις ανταλλαγής γνώσης που σχετίζονται με ζητήματα δημοσιονομικής ανάλυσης και αξιολόγησης πολιτικών.

ΑΡΘΡΟ 7-Εμπιστευτικότητα

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται στο πλαίσιο του παρόντος ενδέχεται να είναι εμπιστευτικές.
2. Τα μέρη υποχρεούνται να διαφυλάσσουν την εμπιστευτικότητα κάθε μη δημόσιας πληροφορίας που λαμβάνουν στο πλαίσιο της συνεργασίας τους.
3. Δεν επιτρέπεται η κοινοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών σε τρίτους χωρίς προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του μέρους που τις παρείχε, εκτός αν επιβάλλεται από διάταξη νόμου ή δικαστική απόφαση.
4. Ιδίως προστατεύονται πληροφορίες οι οποίες δύνανται να αποκαλύψουν:
 - α) την ταυτότητα πολιτικού φορέα,
 - β) το περιεχόμενο μη δημοσιοποιημένων προτάσεων πολιτικής,
 - γ) εσωτερικές τεχνικές αξιολογήσεις ή αναλύσεις,
 - δ) στοιχεία ή δεδομένα που δεν έχουν δημοσιοποιηθεί από τον Φορέα.
5. Η παροχή πληροφοριών προς το ΕΔΣ δεν συνεπάγεται δικαίωμα παρέμβασης του Φορέα στη μεθοδολογία, στις παραδοχές, στις αξιολογήσεις ή στα τελικά συμπεράσματα του ΕΔΣ.

ΑΡΘΡΟ 8-Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Τα μέρη δεσμεύονται να συμμορφώνονται πλήρως με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ), τον ν. 4624/2019 και κάθε άλλη εφαρμοστέα διάταξη περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

ΑΡΘΡΟ 9-Πνευματικά Δικαιώματα και Χρήση Πληροφοριών

Η παροχή στοιχείων στο πλαίσιο του παρόντος δεν συνεπάγεται μεταβίβαση δικαιωμάτων κυριότητας ή πνευματικής ιδιοκτησίας. Το ΕΔΣ δύναται να χρησιμοποιεί τα στοιχεία αποκλειστικά για την εκπλήρωση της θεσμικής του αποστολής.

ΑΡΘΡΟ 10-Περιορισμός Ευθύνης

Ο Φορέας δεν ευθύνεται για συμπεράσματα, αναλύσεις ή εκτιμήσεις που διαμορφώνονται από το ΕΔΣ βάσει των στοιχείων που παρέχονται.

Το ΕΔΣ φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για τη μεθοδολογία, τις παραδοχές, την αξιολόγηση και τις δημοσιευόμενες εκτιμήσεις του.

ΑΡΘΡΟ 11-Τροποποίηση

Το παρόν τροποποιείται μόνο εγγράφως και κατόπιν συμφωνίας των μερών.

ΑΡΘΡΟ 12-Διάρκεια

Το παρόν τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία υπογραφής του και έχει αόριστη διάρκεια.

ΑΡΘΡΟ 13- Τελικές Διατάξεις

1. Το παρόν Μνημόνιο αποτελεί πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας και δεν δημιουργεί οικονομικές υποχρεώσεις μεταξύ των μερών.
2. Δεν περιορίζει ούτε μεταβάλλει τις αρμοδιότητες που απορρέουν από την κείμενη νομοθεσία.
3. Δεν δημιουργεί αποκλειστική σχέση συνεργασίας μεταξύ των μερών.
4. Κάθε μέρος δύναται να συνάπτει αντίστοιχες συμφωνίες συνεργασίας με άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.
5. Κάθε ζήτημα που δεν ρυθμίζεται ρητώς από το παρόν διέπεται από το ελληνικό δίκαιο.

Υπογράφηκε σε δύο (2) πρωτότυπα αντίτυπα.

Για το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο

.....

Για τον/την

.....